

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

2. základní škola Dobříš, Školní 1035, okres Příbram

Školní 1035, 263 01 Dobříš

Identifikátor školy: 600 054 420

Termín konání inspekce: 3. až 7. května 2004

Čj.:	b2-1054/04-5080
Signatura:	ob5cx125

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, chemie, fyzika, hudební výchova a tělesná výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a personálních podmínek v oblasti výchovného poradenství,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, chemie, fyzika, hudební výchova a tělesná výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a materiálních podmínek v oblasti výchovného poradenství,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, chemie, fyzika, hudební výchova a tělesná výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ tematické sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů a zjišťování a hodnocení úrazovosti ve škole.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2. základní škola Dobříš, Školní 1035, okres Příbram je velkou městskou školou s kapacitou 900 žáků. Pracuje v podmínkách právní subjektivity jako příspěvková organizace. Jejím zřizovatelem je město Dobříš se sídlem na adrese Mírové náměstí 119, 263 01 Dobříš. Podle stavu ke 30. září 2003 ji navštěvuje celkem 704 žáků z města a dalších obcí. Nadstandardní nabídku v oblasti tělesné výchovy využívají také mnozí žáci z širšího okolí i z poměrně vzdálených obcí. Škola má v současné době 29 tříd. Jejimi součástmi jsou školní družina, která má v tomto školním roce tři oddělení, a školní jídelna s kapacitou 650 jídel.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VE VYBRANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti jednotlivých učitelů jsou ve škole vytvořeny poměrně příznivé personální podmínky. Zhruba 80 % z celkového počtu 860 týdně odučených hodin je vedeno učiteli s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Ředitel školy má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku zeměpisu a tělesné výchovy a téměř třicet roků pedagogické praxe.

Také výuka většiny sledovaných předmětů je vedena převážně kvalifikovaně. Na prvním stupni školy vyučuje český jazyk, matematiku, prvouku, přírodovědu a vlastivědu dvanáct vyučujících, z nichž pouze jedna učitelka nemá patřičnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Z dvanácti hodin hudební výchovy vyučovaných na prvním stupni jsou dvě hodiny vedeny učitelkami bez potřebné kvalifikace. Tělesnou výchovu na prvním stupni zajišťuje čtrnáct vyučujících, předepsanou kvalifikaci nemají dva z nich. Obdobné podmínky jsou i na druhém stupni. Český jazyk vyučuje pět vyučujících. Tři učitelky jsou pro výuku předmětu plně kvalifikované, jedna má odbornou a pedagogickou způsobilost pro první stupeň, další získala odbornou způsobilost pro odlišný typ školy v bakalářském studijním programu. Matematiku na druhém stupni učí sedm vyučujících. Všichni jsou pedagogicky kvalifikovaní, dvě učitelky jsou bez aproby pro matematiku. Na zajištění výuky chemie a

fyziky se podílí celkem pět vyučujících s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Dvě učitelky mají zhruba šest let pedagogické praxe, dvě přes patnáct let, jeden vyučující je již v důchodovém věku. Méně uspokojivé jsou na druhém stupni kvalifikační předpoklady pro hudební a tělesnou výchovu. Hudební výchovu učí ve všech třídách druhého stupně nekvalifikovaná učitelka. Tělesnou výchovu na druhém stupni vyučuje celkem sedm vyučujících, z nichž pouze dva jsou plně odborně a pedagogicky způsobilí, dvě učitelky mají středoškolské vzdělání, tři vyučující nemají pro předmět požadovanou aprobaci. Přidělení předmětů ale vesměs odpovídá personálním možnostem sboru a u nekvalifikovaných učitelů i jejich zájmu o předmět, u mnohých také jejich případným osobním kompetencím. Ve škole pracují dvě výchovné poradkyně, které dosud neabsolvovaly pro tuto funkci předepsané doplňkové studium.

Organizace školy je zřetelná a funkční. Kompetence a povinnosti zaměstnanců jsou zakotveny v organizačních směrnících, v pracovních smlouvách, v řádu školy a v řadě dalších vnitřních dokumentů. Část pravomocí delegoval ředitel na své zástupce pro první stupeň, pro druhý stupeň a pro ekonomiku. Jmenována je vedoucí vychovatelka školní družiny a vedoucí školní jídelny, provozní zaměstnanec vede školnice. Denní provoz školy a průběh hlavní činnosti jsou řádně zajištěny. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, která se pravidelně schází šestkrát do roka. Rada školy není zřízena, sdružení rodičů ani žákovský poradní orgán při škole nepracují. Přenos informací uvnitř školy je funkční. Svolávány bývají provozní porady jednotlivých úseků. Zveřejňovány jsou dlouhodobé i týdenní plány práce školy a připravovaných akcí. Aktuální informace jsou předávány bez prodlení zveřejněním ve sborovnách či přímým jednáním s jednotlivými zaměstnanci, kteří mají možnost kdykoliv přinášet podněty. Obvyklý je i každodenní přístup žáků k členům vedení školy. Metodické orgány ustanoveny nejsou. Jejich činnost je podle sdělení vyučujících nahrazována neformální spoluprací učitelů jednotlivých předmětů. Diskutovány bývají zejména organizační otázky, obesílání soutěží, výměna zkušeností a informací z akcí DVPP, volba pomůcek nebo plánování učiva. Podle inspekčních zjištění chybí hlavně systematická metodická osvěta a také v plánování učiva se objevily dílčí nedostatky. Prostředky na DVPP jsou čerpány účelně, dostupná nabídka je učitelům pravidelně předkládána. Výběr akcí však závisí převážně na individuálním přístupu a iniciativě jednotlivých vyučujících, přestože účast na dalším vzdělávání je jedním z kritérií při udělování osobních příplatků.

Způsob vedení provozních zaměstnanců vyhovuje potřebám školy a je zcela účinný. Ve vedení pedagogických pracovníků jsou patrné některé rezervy. Začínajícím vyučujícím je vždy ustanoven uvádějící učitel. Méně zkušení či neaprobovaní učitelé příležitostně využívají pomoci zkušenějších kolegů. Hospitační a kontrolní činnost provádějí všichni členové vedení školy, její frekvence je však poměrně nízká. Na základě výsledků této činnosti jsou např. diferencovány osobní příplatky, zaznamenáno bylo také udělení výtky i některá zásadní personální opatření. Přesto je hospitační činnost slabším článkem řízení a svými výstupy málo ovlivňuje změnu stylu práce některých učitelů v hodinách. Personální potřeby sboru a zejména blížící se důchodový věk několika zaměstnanců si vedení školy uvědomuje. Snaží se získat nové kvalifikované síly. Oslovuje studenty pedagogických fakult žijící v okolí obce. Ve spolupráci se zřizovatelem je připraveno zajistit případným nově nastupujícím pedagogům ubytování. Škola sice také vytváří zájemcům podmínky pro dálkové studium učitelství, ti však po čase přecházejí na blízké střední školy.

Plošné či cyklické hodnocení zaměstnanců se neprovádí, jistého hodnocení se dostává zaměstnancům příležitostně po hospitacích, při neformálních rozhovorech se členy vedení, při změnách mimotarifních příplatků apod.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti byly celkově hodnoceny stupněm dobrý.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí na okraji města v rozlehlém moderním objektu členěném do několika pavilonů. Venkovní prostředí je dobře upravené. Rozlehlé nádvoří mezi pavilony, vybavené mj. koši na streetball, využívají žáci k relaxaci o přestávkách. Chodby a další společné prostory budov jsou dobře udržované a esteticky vyzdobené žákovskými výtvarnými pracemi. Podnětné prostředí poskytují zejména kmenové učebny tříd prvního stupně umístěné v nově zrekonstruovaném pavilonu. Kromě estetické výzdoby jsou zde také relaxační koberce vhodné pro méně tradiční formy výuky. V několika případech však tyto učebny vzhledem k vyšším počtům žáků poskytují málo prostoru. Kmenové učebny na druhém stupni mají vesměs standardní úroveň, vyzdobené jsou porůznu žákovskými pracemi a v rozdílné míře i materiálem aktualizujícím učivo. Nábytek ve třídách je starší i modernizovaný. Zřízeny jsou odborné pracovny přírodopisu, chemie s fyzikou, výtvarné výchovy a pracovna informatiky. Pro výuku polytechnických předmětů jsou k dispozici školní dílna a cvičná kuchyňka. Z odborné pracovny chemie a fyziky je přímý vstup do pomůckových kabinetů. Pracovna je opatřena aktualizující výzdobou, vybavena novým nábytkem, několika dřezy, vitrínami pro vystavení pomůcek, zatemněním, televizní a promítací technikou. Vytvořeny jsou tak vcelku dobré podmínky pro výuku obou předmětů, citelně chybí funkční rozvod elektřiny do žákovských stolků. Vzhledem k počtu tříd však menší část hodin fyziky nebo chemie musí probíhat také v běžných kmenových třídách, které jsou značně vzdáleny od obou kabinetů. Odborná učebna výpočetní techniky byla zařízena v rámci akce Internet do škol. Učebna je vybavena deseti žákovskými a jedním učitelským počítačem, serverem a laserovou tiskárnou. Počítače obsahují Windows 2000 Profesional, MS Office 2000 a Internet Explorer 5.5cz. V počítačích lze využívat výukové programy Terasoft, Langmaster, Holubec, BSP Multimedia, grafický program a návody pro výuku informatiky. Vynikající materiálně-technické podmínky má škola pro výuku tělesné výchovy. Je zde moderní prostorná tělocvična, víceúčelové hřiště s umělým povrchem vybudované v areálu školy, podle potřeby může škola využívat městskou halu a městský stadion, případně i blízký park. Speciální pracovny pro výuku českého jazyka, matematiky ani hudební výchovy ve škole nejsou. Uvedeným předmětům se tak vyučuje v běžných kmenových třídách, jejichž umístění v několika pavilonech znesnadňuje přenášení a přípravu potřebných pomůcek. Učitelská knihovna nemá zvláštní místnost, knihy jsou uloženy v kabinetech učitelek, žákovská knihovna s omezeným počtem beletrie je umístěna v jednom z pavilonů školy. Knihy pro mladší žáky jsou uloženy z větší části ve skladu družiny nebo na chodbách prvního stupně. Knižní fond není z finančních důvodů příliš obnovován. Škola využívá spolupráci s Městskou knihovnou Dobříš.

Učebnic je dostatek a jsou nakupovány přednostně. Ve čtvrtém ročníku měli ale žáci na český jazyk pouze pracovní sešity. Na financování pracovních sešitů se v některých případech podílejí rodiče. Žáci prvních tříd obdrželi školní potřeby ve stanovené ceně. Na velmi dobré úrovni je vybavení školy tělovýchovným náradím, pomůckami a náčiním, které je také průběžně doplňováno. Materiální zajištění ostatních sledovaných předmětů má celkově průměrnou úroveň. Vybavení pomůckami pro výuku českého jazyka a matematiky na prvním stupni je spíše skromné. Na druhém stupni jsou pro český jazyk k dispozici základní textové pomůcky, příručky, pravidla pravopisu, nástěnné přehledy některých pravopisných jevů apod. Pro výuku přírodovědy, vlastivědy a prvouky je ve sbírkách přiměřený výběr různých obrazů, map, publikací i různých vzorků, modelů a dalších materiálních pomůcek. Vybavení kabinetu matematiky na druhém stupni je minimální, k dispozici jsou modely těles, rýsovací náčiní a některé pomůcky z bývalých centrálních dodávek „Komenia“. Kalkulátory pro výpočet

goniometrických funkcí škola dosud nemá. V kabinetech fyziky a chemie je dostatek převážně starších, ale většinou funkčních demonstračních i frontálních pomůcek, které v podstatě umožňují zařazovat do výuky obou předmětů samostatné žákovské činnosti. Chemikálií je dostatek a jsou řádně uskladněny. Audiovizuální technika je zastoupena několika televizory s videem a v podstatě postačujícím počtem radiomagnetofonů a CD přehrávačů. Vzhledem k prostorovému uspořádání školy je zde málo funkčních zpětných projektorů. Počítače jsou vybaveny potřebnými výukovými programy. Mimo odbornou pracovnu však nejsou počítače umístěny, což snižuje možnost jejich zařazení do běžné výuky. Pro žáky se specifickými výukovými poruchami je ve škole dostatek pomůcek.

Ve výstupech z kontrolní a hospitační činnosti i v jednáních pedagogické rady se objevuje apel na zvyšování materiální podpory výuky. Účinnost těchto snah není ale podle inspekčních zjištění dostatečná. Míra využití materiálních prostředků v hodinách je negativně ovlivňována nutností složitě přenášet pomůcky po budovách. Často však také závisí na přístupu jednotlivých vyučujících. Situaci znesnadňuje rovněž zkrácení některých přestávek.

Patříčná pozornost je věnována stavu a zařízením objektů. Plánování oprav, revizí a údržby se děje ve velmi dobré spolupráci se zřizovatelem. V poslední době byly nově adaptovány některé učebny a dokončeno víceúčelové hřiště v areálu školy. Postupně probíhá obnova nábytku. Ředitel také shromažďuje podněty k nákupu materiálních prostředků od zaměstnanců. Po stanovení priorit zpracovává plán nákupu, jehož realizace pak závisí na výši a vývoji finančního rozpočtu.

Zázemí školy zčásti využívá také širší veřejnost. Pronajímají se učebny k soukromé výuce a sportovní zařízení školy.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti byly celkově hodnoceny stupněm dobrý.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola přijala vzdělávací program Základní škola, čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků schválených pod čj. 25 018/98-22 a ve většině tříd se vyučuje podle učebního plánu tohoto vzdělávacího programu platného od 1. září 2003. Disponibilní hodina v osmých a devátých třídách byla využita k navýšení hodinové dotace o půl hodiny českého jazyka a půl hodiny matematiky týdně. Na druhém stupni je zavedena jedna specializovaná dyslektická třída. V každém ročníku druhého stupně je zřízena vždy jedna třída, v níž se vyučuje podle učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy, čj. 29 738/96-22-50. V osmé a deváté třídě je v rámci tohoto plánu disponibilní hodina věnována výuce informatiky. Jako povinný cizí jazyk je od čtvrtého ročníku vyučována v rozsahu tří hodin angličtina a v některých třídách i němčina. Nabídku školy rozšiřuje poměrně bohatý výběr volitelných předmětů a zájmových útvarů, žáci jedné páté třídy navštěvují nepovinný předmět sportovní hry. Rozvrh hodin všech tříd odpovídá příslušným učebním plánům deklarovaného vzdělávacího programu. Dodržovány jsou také minimální hodinové dotace stanovené učebními plány pro jednotlivé předměty v horizontu celého druhého stupně školy. Pro integrované žáky se specifickými vzdělávacími potřebami jsou zpracovány kvalitní, každoročně aktualizované individuální vzdělávací plány. Na prvním stupni je pro tyto žáky organizována tzv. Typová individuální péče, reedukaci žáků druhého stupně uskutečňují průběžně v hodinách českého jazyka jejich vyučující.

Učební plány školy jsou v souladu s učebními plány přijatého vzdělávacího programu.

Učební osnovy nebyly v několika dílčích případech zcela respektovány. V rozporu s osnovami matematiky bylo ve školním roce 2002/2003 ve třídě III. A probíráno učivo kružnice a kruh, ve třídě III. B učivo konstrukce, druhy a vlastnosti trojúhelníků, osová souměrnost a učivo kruh, kružnice, poloměr a průměr. Jiná pochybení v dodržování platných učebních osnov nebyla zjištěna. Povinná dokumentace školy zachycuje průběh vzdělávání vcelku průkazně. Místy se ale v třídních knihách vyskytují některé nekonkrétní zápisy, jako například „Opakování“, „Opis textu“, „Zpěv písní“ apod. V pátých třídách bývá při zapisování učiva českého jazyka opomíjeno učivo psaní.

Pro usnadnění kontroly dodržování učebních osnov sestavují vyučující časové tematické plány učiva jednotlivých předmětů. Přestože tyto plány často vznikají za spolupráce všech vyučujících daného předmětu, chybí zde garance například ze strany metodického orgánu či pověřeného učitele. Následná kontrola plánů prováděná vedením školy je potom vzhledem ke značné šíři problematiky v některých případech méně účinná. Kontrolou dodržování učebních osnov se v průběhu roku zabývá vedení školy také při hospitacích a při kontrole třídních knih. Vzhledem k inspekčním zjištěním není tato kontrola zcela důsledná.

V dodržování učebních osnov se vyskytly dílčí nedostatky.

Vyučování začíná v osm hodin, vyučovací hodiny trvají 45 minut. Přestávka po první hodině je pětiminutová, po druhé hodině dvacetiminutová, další přestávky jsou až do šesté hodiny desetiminutové. Přestávky po šesté, sedmé a osmé hodině jsou zkráceny na délku pěti minut. Na zkrácení přestávek má škola řádně udělenou potřebnou výjimku. Polední přestávky mezi čtvrtou a šestou hodinou trvají 65 minut, mezi pátou a sedmou hodinou 60 minut. Počty hodin v jednom dni i počty hodin zařazené v jednom sledu u všech tříd odpovídají požadavkům školské legislativy. Rozvrh hodin ve většině případů respektuje také psychohygienické a obecné pedagogické zásady. Jen výjimečně se na druhém stupni vyskytuje méně vhodné zařazení matematiky nebo českého jazyka na šestou vyučovací hodinu.

Organizaci výchovně-vzdělávací činnosti upravuje řád školy tvořený souhrnem tří dokumentů vydaných po projednání v pedagogické radě a každoročně aktualizovaný při jednání zahajovací pedagogické rady. Řád školy vyhovuje podmínkám školy a obsahuje všechna předepsaná ustanovení.

Funkční je rovněž vnější informační systém školy. Rodiče jsou informováni pomocí žákovských knížek nebo notýsků, na třídních schůzkách a při pravidelných konzultacích. Mohou si také domluvit individuální rozhovor s vyučujícími, navštívit výchovné poradce, v případě potřeby jsou zváni k osobnímu projednání aktuálních otázek. Využívá se i telefonické spojení, škola nabízí také možnost elektronické korespondence. Na veřejnosti se škola prezentuje např. pořádáním „Vánoční poutí“, řady sportovních soutěží a účastí na akcích v rámci města. Příležitostně přispívá do regionálního a okresního tisku. Výroční zpráva obsahuje předepsané informace a má celkově průměrnou úroveň.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Ředitelem školy byly jmenovány dvě výchovné poradkyně - pro první a druhý stupeň. Přes chybějící specializační studium má výchovná poradkyně pro první stupeň k této problematice blízko, protože je absolventkou učitelství pro speciální školy. Jejím úkolem je zejména péče o žáky se specifickou poruchou učení a je také hlavní koordinátorkou zápisu dětí do prvních tříd. Konzultuje výchovné problémy s rodiči žáků a třídními učiteli, pomocí letáků předává žákům teoretické poznatky o problematice šikanování. Stejně jako výchovná poradkyně pro druhý stupeň má stanoveny konzultační hodiny v pracovních výchovných poradců. Činnost výchovné poradkyně na druhém stupni je zaměřena na volbu povolání (jednání s rodiči, žáky, zástupci středních škol) a poskytování dalších informací. Případná jednání zaznamenává v deníku výchovné poradkyně. V diagnostické oblasti aktivně spolupracuje s pedagogicko-

psychologickou poradnou. Spolu se školní metodičkou prevence vyhodnocuje výskyt sociálně-patologických jevů pomocí anket a dotazníků. S výsledky anket škola dále pracuje. Závěry ze svých zjištění konzultují obě výchovné poradkyně s ředitelem školy.

Práce obou výchovných poradkyň školy je pro žáky, rodiče i učitele přínosná a přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na prvním stupni

V průběhu inspekce bylo hospitováno devět hodin českého jazyka, ve všech ročnících, u devíti vyučujících.

Všechny sledované hodiny měli učitelé více či méně připravené, některé však nebyly dostatečně promyšlené a v jejich průběhu byla znát určitá improvizace. Stanovené cíle byly často zaměňovány s obsahem, většinou chyběla jejich konkretizace. Cíle výuky většinou vyplynuly až z průběhu hodin. Návaznost učiva byla zřejmá, ve třech hodinách využili učitelé i mezipředmětových vztahů.

V hospitovaných hodinách vyučovalo devět učitelů, jedna učitelka nesplňovala podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což však nemělo žádný negativní vliv na průběh výuky. Drobné odborné či metodické nedostatky se objevily ve čtyřech hodinách.

Materiální vybavení tříd bylo z hlediska estetického většinou přínosné, z hlediska podnětnosti a názornosti pro výuku českého jazyka však výzdoba často nevyhovovala. V některých třídách byly sice různé nástěnné tabule, ty však mnohdy neodpovídaly aktuální výuce. Při hodinách používali vyučující namnožené texty nebo lístečky se slovy, texty připravené na tabuli či papírových arších, třikrát vhodně začlenili práci s knihou, jednou pracovali s dětmi na koberci. Ve třech hodinách se výuka opírala pouze o použití tabule s křídou, učebnic a sešitů žáků. Audiovizuální technika nebyla zařazena ani jednou, jedna hodina proběhla v učebně informatiky.

V hodinách převažovala frontální výuka, práce s celou třídou, řízený rozhovor, odpovědi na otázky. Čtyři zdařilé hodiny, včetně hodiny probíhající v učebně informatiky, se vyznačovaly dobrou organizací, byly dynamické. Jedna činnost střídala druhou, žáci s přehledem reagovali na dané pokyny. Použité formy práce (celá třída, oddělení, skupiny, kruh, samostatná práce) vždy účelně směřovaly k danému cíli, stejně jako použité metody (práce s učebnicí, řešení připravených úkolů, přiřazování pojmů a v jednom případě i využití problémového úkolu). V těchto hodinách byly většinou dodržovány i psychohygienické požadavky (správné sezení, procvičení ruky před psaním, rozcvičení mluvidel, větrání apod.). Vyučující většinou také pamatovali na vhodnou relaxaci (pohyb žáků po třídě, procvičení, uvolňovací cviky atd.). V hodinách s frontální výukou byly relaxace i psychohygienu opomíjeny.

Způsob práce, který učitelé prezentovali v hodinách s frontální výukou, nemotivoval žáky příliš k aktivitě. V jedné hodině bylo patrné, že žáci nemají látku dostatečně osvojenou. Jinak tomu však bylo v hodinách s převahou aktivizujících forem práce. Zde byl zájem žáků očividný, pracovali s chutí, se zájmem a vykazovali dobré znalosti.

Vzájemné vztahy mezi vyučujícími a žáky, ale i mezi žáky samotnými byly velmi přátelské, což vytvářelo v hodinách příjemnou atmosféru. Poněkud napjatě působila jen hodina v prvním ročníku, kde měla učitelka občas problémy s kázní dětí. Pouze ve třech hodinách byl kladen důraz na rozvoj komunikativních dovedností žáků. V ostatních hodinách se učitelé většinou spokojili s jednoslovnou odpovědí a nedávali žákům dostatek prostoru pro diskusi či vyjádření vlastního názoru.

Hodnocení žáků se ve zhlédnutých hodinách objevovalo sporadicky. Závěrečné hodnocení bylo zařazováno často po zvonění, kdy už všeobecně upadala pozornost. Žáci, kteří pracovali na počítačích, byli hodnoceni známkou. Celkově je hodnocení v českém jazyce orientováno

spíše na písemné žákovské projevy, především diktáty. Frekvence známek v žákovských knížkách je přiměřená, zápisy jsou však často nekonkrétní („Pravopisné cvičení“, „Doplňování“, „Zkoušení“ apod.), převažuje mluvnické učivo. Písemné žákovské projevy jsou pravidelně kontrolovány a hodnoceny.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk na prvním stupni byly hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk na druhém stupni

V průběhu inspekce bylo hospitováno celkem ve dvaceti hodinách českého jazyka, a to ve všech ročnících druhého stupně a u všech pěti učitelkách, které předmětu vyučují. Převážná část výuky, zhruba 70 % z celkových 71,5 týdně vyučovaných hodin, je vedena učitelkami s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Chybějící odbornost neměla negativní vliv na věcnou správnost výuky.

Plánování a příprava jednotlivých vyučujících vycházela z vypracovaných ročních časových tematických plánů, které vycházejí z platných učebních dokumentů. Plány jsou po stránce obsahové řádně zpracovány a ve vyučování také naplňovány. Vyučující nejsou sdruženy v žádné předmětové komisi, která by koordinovala výuku tohoto předmětu ve škole, problémy a specifika předmětu diskutují nahodile, podle aktuálních potřeb. V přípravě kladly vyučující důraz především na obsahovou stránku jazyka. Přípravenost vyučujících po stránce metodické vycházela většinou z tradičního vyučování, bez možností širokého využití variabilních forem práce.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, kde velmi často chyběla aktuální nástěnná výzdoba vztahující se k českému jazyku a nebyla zde k dispozici ani didaktická technika. Naopak v každé třídě je několik výtisků odborných pravopisných příruček. Průběh některých hodin komplikovala i špatná akustika ztěžující estetické působení literárních ukázek a porozumění mluvenému slovu. Ve všech ročnících žáci pracovali s ucelenými řadami učebnic včetně čítanek. Ke zvýšení názornosti učiva byl v hodinách využíván text psaný v průběhu hodiny na tabuli, popřípadě nástěnné tabule s jazykovým učivem. V dalších hodinách vyučující vhodně využily nakopírované ukázky textů, jazykových cvičení, jiný podpůrný materiál. Se slovníky a pravopisnými pravidly pracovali žáci pouze ve dvou hodinách. Didaktická technika nebyla vůbec použita, učebna výpočetní techniky pro výuku českého jazyka využívána nebyla. Ve většině hodin chyběly názorné nástěnné tabule, ať už při probírání nové nebo při opakování a upevňování učiva již probraného.

Ve sledovaných hodinách vyučující pracovaly především frontálními metodami, ojediněle využily možnosti skupinové práce. Ve výuce dominovala osobnost učitele. K pozitivům navštívených hodin v šestých a sedmých ročnících patřilo časté pokládání problémových otázek a vedení žáků k vyvozování vlastních závěrů. Grafické a pravopisné stránce jazyka byla ve většině tříd věnována dostatečná pozornost, sešity žáků jsou soustavně sledovány. Pravopisná cvičení jsou pravidelně kontrolována. V hodinách chyběla diferenciací nároků vzhledem k rychlejším a nadanějším žákům, i vzhledem k potřebám žáků pomalejších. Ve všech třídách však bylo zřetelné respektování individuálních plánů žáků se specifickými poruchami učení, se kterými bylo systematicky pracováno především v jazykových hodinách. Psychohygienické podmínky vyučování měly průměrnou úroveň. Některé vyučující nerespektovaly konce vyučovacích jednotek, takže výuka často přesahovala do přestávky. V průběhu výuky převážně chyběly relaxační přestávky, v některých třídách i vhodné změny činností.

V úvodu sledovaných hodin bylo sice vždy sděleno téma hodiny, ale v polovině sledovaných hodin byla tato motivační složka málo účinná. Průběžně byli žáci motivováni slovním hodnocením a pochvalou. Vyučující v šestých a sedmých ročnících aktivizovaly žáky

používáním různých informačních zdrojů a postupů při řešení úloh, zadávaly problémové úkoly, ve dvou hodinách promyšlenou skupinovou prací vedly žáky k umění pracovat v týmu. V jazykových hodinách bylo systematicky pracováno s chybou a využívány byly různé informační zdroje. V ostatních ročnících vedly stereotypní metody práce k pasivitě žáků a jejich brzké únavě.

V průběhu sledovaných hodin žáci s vyučujícími spolupracovali a respektovali stanovená pravidla komunikace, pokud dostali prostor, většinou se snažili prezentovat své poznatky a závěry. Při hodinách organizovaných frontálním způsobem nebyli aktivní všichni žáci. Mnozí žáci se projevovali nesměle a neprůbojně. Samy vyučující byly v oblasti verbální a neverbální komunikace pro žáky příkladem, jejich projev byl klidný, trpělivý.

Pouze tři ze sledovaných dvaceti hodin byly zakončeny závěrem, ve kterém byl věnován prostor pro shrnutí a zopakování učiva včetně hodnocení žáků. Zhodnocení podílu žáka na úspěšném či neúspěšném splnění cíle vyučovací hodiny prováděly učitelky pouze v malé části hodin. Frekvence klasifikace zaznamenané v žákovských knížkách byla přiměřená, odpovídala etapě školního roku. V průběhu sledovaných hodin byla pozorována klasifikace známkou i slovní ocenění pokroku. Sebehodnocení se během výuky neobjevilo vůbec. Podklady pro klasifikaci získávají vyučující tradičním zkoušením (ústním, testy, krátká pravopisná cvičení, kontrolní diktáty a slohové práce).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách českého jazyka na druhém stupni byly hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na prvním stupni

Učitelky předmětů mají zpracovány časové tematické plány, které jsou v souladu s obsahem zvoleného vzdělávacího programu. Výjimkou je plán pro třetí ročník, kde je obsaženo učivo nad rámec učebních osnov (kruh, kružnice, konstrukce trojúhelníku, rovnostranný trojúhelník). Při přípravě na jednotlivé hodiny bylo z plánů vycházeno. Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, kromě vyučující v jedné z pátých tříd, která má pouze středoškolské vzdělání. Učivo bylo prezentováno věcně a odborně správně a navazovalo na předcházející témata.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, které byly esteticky zařízené, částečně vyzdobené didaktickými pomůckami aktualizující učivo. Vyučující kromě běžných pomůcek (učebnice, pracovní sešity, tabule atd.) v hodinách využívaly další připravené a v mnoha případech vlastnoručně vyrobené materiály. Didaktická technika do výuky nebyla zařazena.

Všechny hospitované hodiny měly klasickou stavbu s úvodním sdělením obsahu výuky, průběžnou motivací a aktivizací žáků. Vyučující používaly pestré metody a formy práce, což mělo pozitivní vliv na aktivitu žáků (např. práce individuální, ve dvojicích i skupinová, činnostní výuka, práce na koberci, zařazování soutěživých a herních prvků). Ve většině hodin byly efektivně využity pečlivě připravené písemné záznamy na tabuli. Do několika hodin byly zařazeny mezipředmětové vztahy a využití učiva v praxi. Menší rozdíly byly u učitelek v ověřování, zda žáci látce porozuměli, či vyřešili správně úlohy a ve využití této zpětné vazby. Diferenciace učiva pro integrované a výborné žáky zařazena nebyla. V menší míře byla uplatněna individuální dopomoc učitelek slabším žákům. Relaxaci žáků učitelky zajišťovaly častou změnou činností na různých místech třídy. Psychohygienické podmínky byly na průměrné úrovni. Ve třídách bylo větráno, vyučovací jednotky nebyly přetahovány do přestávek, žákovský nábytek odpovídal antropometrickým předpokladům žáků. Nedostatečná pozornost však byla věnována trvalému vytváření správných hygienických návyků při čtení, psaní a držení psacích potřeb. Všechny učitelky respektovaly individuální tempo žáků při výuce.

Všechny hospitované hodiny probíhaly v poklidné, přátelské atmosféře. Pravidla komunikace byla dodržována. Žáci měli možnost vyjadřovat své vlastní názory. Komunikativní dovednosti dětí nebyly cíleně rozvíjeny. Všechny vyučující mají k dětem velmi pozitivní, přátelský vztah, založený na vzájemné toleranci a respektu.

Průběžné hodnocení žáků po dílčích úkolech nebylo ve sledovaných hodinách samozřejmostí. Závěrečné hodnocení ve dvou hodinách chybělo. V žádné z hospitovaných hodin nebylo začleněno sebehodnocení žáků. Počet známek v žákovských knížkách a notýscích je dostačující a umožňuje rodičům pravidelný přehled o prospěchu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na prvním stupni byly hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na druhém stupni

Z celkového počtu 71,5 hodiny odučených týdně je odborně a pedagogicky způsobilými učiteli vyučováno v 54,5 hodinách, tzn. ze 76,5 % je výuka plně kvalifikovaná. Ostatní hodiny vedou vyučující s odborností pro jiné předměty.

Celkem bylo sledováno jedenáct vyučovacích hodin. Učitelé mají zpracovány časové tematické plány, které jsou stručným výčtem hesel tematických celků z osnov zvoleného vzdělávacího programu. Při přípravě na výuku se jimi orientačně řídí, aktuálně využívají texty nabízené v používaných učebnicích. Probíraná témata vždy navazovala na předcházející učivo. Výuka probíhá v málo podnětných kmenových třídách. Vyučující jsou zvyklí pracovat s pomocí klasických pomůcek: křídly, tabule, učebnice, pravítka, úhloměru a kružítko. Jiné materiální, vizuální, případně didaktické pomůcky využívány většinou nejsou. Obsah učiva byl předkládán u všech vyučujících věcně a odborně správně. Ve škole nepracuje metodické sdružení, k přenosu informací dochází při každodenním neformálním styku, zajišťování soutěží žáků je organizováno z úrovně vedení školy.

Ve sledovaných hodinách byl využíván převážně frontální způsob výuky s různou mírou adresné aktivizace žáků. Ojedinele byla zařazena skupinová práce. Ve zdařilých hodinách měli učitelé stálý přehled o práci žáků, cíleně pracovali s celou třídou, průběžně kontrolovali práci v lavicích. Žáci v těchto hodinách byli aktivní, pracovali se snahou a v dobrém pracovním tempu. Učitelé předkládali novou látku vyvozováním a navazováním na předchozí znalosti žáků. V méně zdařilých hodinách se objevovaly tradiční pedagogické nedostatky. Vyučující se soustředili pouze na žáky pracující u tabule, ostatní pracovali jen podle zájmu, bez individuální kontroly a dopomoci žáků učitelem. Pracovní tempo bylo pomalé. Ve většině sledovaných hodin chyběla vnitřní diferenciaci při procvičování a opakování učiva vzhledem ke schopnostem žáků. Až na výjimky, kterými byly využití papírových modelů rovnoběžníka a namnožené texty, nebyly ve sledovaných hodinách využívány žádné didaktické a audiovizuální pomůcky. Sledované vyučovací hodiny byly většinou zaměřeny na procvičování a opakování probrané látky s návazností na učivo již dříve probrané.

V některých hodinách byly v úvodu stanoveny cíle výuky. K závěrečnému zhodnocení, zopakování a upevnění probrané látky docházelo zcela výjimečně. Podle individualit učitelů byla zařazována v různé míře průběžná motivace k udržení pozornosti a zájmů žáků. Žáci měli možnost získávat pozitiva za správná řešení a aktivitu. Ve většině sledovaných hodin však žáci neměli možnost vzájemně spolupracovat.

Atmosféra ve škole byla přátelská, bezkonfliktní, žáci respektují postavení učitelů, učitelé pracují se snahou předat žákům získané znalosti. Podle stylu vyučujících a probírané látky docházelo k širšímu nebo malému rozvoji komunikativních dovedností žáků. V některých hodinách komunikoval převážně vyučující s minimální odezvou ze strany třídy. V jiných hodinách učitelé poskytovali a připravili dostatečný prostor pro vyjadřování se žáků. Interakce a komunikace mezi vyučujícími a žáky byla dobrá.

Učitelé hodnotí verbální i písemné projevy žáků. Četnosti hodnocení žáků v daném časovém období jsou dostatečné. U některých vyučujících byly k dispozici podrobné analýzy písemných prací žáků s vyznačením témat, které je nutno zopakovat. Sebehodnocení žáků nebylo ve sledované výuce realizováno.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na druhém stupni byly hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v prvouce, přírodovědě a vlastivědě.

Učivo jednotlivých ročníků je rozpracováno do časových tematických plánů v souladu s učebními osnovami. Do plánů pro příslušné ročníky je zakomponováno i učivo Výchova ke zdraví a Ochrana člověka za mimořádných událostí. Bezprostřední příprava vyučujících na hospitované hodiny byla většinou dobrá, rezervy byly v plánování využívání učebních pomůcek a zaměření na činnostní prvky. Vzdělávací cíle sledovaných hodin navazovaly na výuku v předcházejících hodinách.

Hospitováno bylo v deseti hodinách u sedmi vyučujících, jejichž odborná a pedagogická způsobilost je uvedena v předcházející části inspekční zprávy. Z hlediska věcné a odborné správnosti výuky byly zaznamenány nepatrné nedostatky.

Uvedené předměty se vyučují v pěkně upravených kmenových třídách, které jsou ale jen málo nebo vůbec vyzdobené učebními pomůckami, jež by aktualizovaly probírané učivo. Při samotné výuce byl rozsah použitých pomůcek poměrně široký (učebnice, pracovní sešity, mapy, různé obrázky, kartičky se slovy, obrazová publikace, příklady vodičů a nevodičů atd.). Ve dvou hodinách byly použity magnetofony se zvukovým záznamem.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Výuka byla založena převážně na frontálních činnostech s dominantní rolí vyučujících. Ve dvou hodinách vyučující organizovali různé aktivní a tvořivé činnosti. V osmi případech byla stavba hodin klasická - počáteční opakování, výklad nové učební látky, její následné procvičování, pro které žáci měli většinou dostatečný prostor, a provedení zápisu do školních sešitů. K diferenciaci učiva nedocházelo, individuální přístup vyučujících k žákům byl ojedinělý. Hospitované hodiny svou skladbou splňovaly požadavky na psychohygienu výuky jen částečně. Činnosti byly málo pestré, relaxace byla zařazena jen ve dvou hodinách, málo pozornosti vyučující věnovali správnému sezení. Kromě tří hodin žáci pracovali po celou vyučovací dobu jen v lavicích.

Vstupní motivace byla převážně nevýrazná, spočívala v seznámení s obsahem hodiny. Dostatečná pozornost nebyla věnována cílené průběžné motivaci, což vedlo k malému zájmu žáků o výuku – ve dvou hodinách si žáci hráli s mincemi, hračkami nebo pravítky.

Ve sledovaných hodinách panovala přátelská pracovní atmosféra. Pravidla komunikace mezi učitelem a žákem byla až na výjimky dodržována. V prvních třídách byly zaznamenány nežádoucí projevy v chování žáků, které učitelky nedokázaly vhodně řešit. Všichni žáci měli dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru. Rozvíjení a zvyšování komunikační úrovně žáků však vyučující nevěnují potřebnou pozornost. Odpovědi žáků byly většinou jednoslovné, vyučující od nich nevyžadovali souvislejší mluvní projev.

Žáci byli hodnoceni slovní pochvalou nebo známkou, která byla zdůvodněna. V menší míře bylo ze strany vyučujících využíváno ocenění pokroku u dětí, sebehodnocení žáků se neobjevilo. Vyučující vedou děti k úhledné úpravě školních sešitů, které však jsou ne vždy kontrolovány a opravovány. Kontrolou žákovských knížek a notýsků bylo zjištěno přiměřené množství známek.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v prvouce, přírodovědě a vlastivědě byly hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů chemie a fyzika

Hodinové dotace obou předmětů jsou ve všech třídách šestého až devátého ročníku v souladu s požadavky učebního plánu přijatého vzdělávacího programu. Probírané i plánované učivo odpovídá požadavkům příslušných učebních osnov. Jednotlivá témata jsou uspořádána v potřebné logické posloupnosti. V některých třídách však byly zjištěny nedostatky v plnění doporučených laboratorních prací. Hospitováno bylo u všech vyučujících uvedených předmětů, a to celkem ve třinácti hodinách. Na všechny zhlédnuté hodiny byli vyučující po obsahové a z části i organizační stránce zodpovědně připraveni. Méně pozornosti bylo věnováno přípravě vhodných pomůcek.

Ve všech případech byla výuka vedena kvalifikovaně a bez odborných nedostatků. Jen v menší části sledovaných hodin se však uplatnil širší rejstřík metodických postupů.

Většina hospitovaných hodin proběhla v odborné pracovně, dvě hodiny pak v kmenových třídách značně vzdálených od příslušných kabinetů.

K materiální podpoře výuky byly využívány hlavně učební texty, obrazový materiál, popřípadě kopírované pracovní listy. Asi v polovině sledovaných hodin měli žáci možnost sledovat demonstrační ukázky, promítací či televizní technika byla použita spíše výjimečně. Počítačové vyučovací programy nebyly ve třídách k dispozici, v jedné z hodin nabídla učitelka žákům jako alternativní zdroj informací namnožené výtisky internetových stránek.

Organizace hodin měla celkově průměrnou úroveň. Hlavní metodou expozice učiva byl většinou řízený rozhovor nebo výklad, jen v několika případech zpracovávali žáci informace z dostupných textů. Frontální praktické činnosti se téměř nevyskytly. Samostatné práce tak měly vesměs teoretický či výpočetní charakter a využito jich bylo převážně jen při opakování učiva nebo k ověřování znalostí. Pozitivem byla jasná strukturovanost předkládaného učiva a jeho dostatečné procvičení v jednotlivých hodinách. Ve třídách byly vždy vytvořeny potřebné psychohygienické podmínky. Pokud byly prováděny chemické pokusy, pamatovali vyučující také na dodržení potřebných zásad bezpečnosti.

Žáci po převážnou část vyučovacího času projevovali o učivo přiměřený zájem a většinou se snažili vyhovět požadavkům vyučujících. Výrazněji byli k práci motivováni žáci v menší části hodin, kde měli v možnost řešit samostatné úlohy.

Atmosféra ve třídách byla příjemná a pozitivní, vztahy mezi vyučujícími a žáky bezkonfliktní. Vžitá pravidla chování a jednání žáci nikterak nepřestupovali. Přestože měli možnost téměř kdykoliv vyjadřovat myšlenky a vznášet podněty, využívali tento prostor celkově v menší míře. Systematický rozvoj diskuse se objevil jen výjimečně, v několika hodinách si větší část komunikačního prostoru ponechávali pro svůj mluvní projev vyučující.

Ve všech hodinách vyučující v dostatečné míře poskytovali žákům potřebnou zpětnou vazbu. Jejich výkony hodnotili nejčastěji slovně, někteří používali systém pomocných známek, bodů apod. Jen ve třech hodinách byli žáci klasifikováni při ústním zkoušení, pozorovaná klasifikace byla v těchto případech objektivní a srozumitelná. Klasifikace praktických frontálních činností se v pozorovaných hodinách neuplatnila. V žákovských knížkách mají děti dostatek známek, častým zdrojem klasifikace u některých vyučujících však jsou hlavně testy či jiné písemné formy zkoušení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů chemie a fyzika byly celkově hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově

V každém ročníku se vyučuje po jedné hodině týdně. Během inspekce bylo hospitováno devět hodin u šesti učitelů, a to ve všech ročnících, vyjma druhého a čtvrtého.

Všechny sledované hodiny byly promyšlené a připravené. Žáci byli vždy seznámeni s jejich obsahem. Stanovení cílů vzhledem k zvoleným tématům však některé hodiny postrádaly. Návaznost probíraného učiva na učivo předcházející byla zřejmá, což se projevilo zejména na znalostech a osvojených dovednostech žáků. Často se uplatnily i mezipředmětové vztahy.

V hospitovaných hodinách na prvním stupni vyučovali učitelé, kteří splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, na druhém stupni učí tento předmět nekvalifikovaná učitelka. Tato skutečnost však nijak nepříznivě neovlivnila kvalitu výuky, naopak hodiny této učitelky patřily k nejlepším.

Materiální podpora výuky byla velmi dobrá. Ve všech sledovaných hodinách byla použita jako doprovodný nástroj kytara, na kterou hrají lépe či hůře všichni vyučující. Učitelka na druhém stupni vždy a vhodně zařazovala do výuky radiomagnetofon s CD přehrávačem a rytmické nástroje, na první stupni se objevily tyto pomůcky třikrát, dvakrát pak i klávesy. Někteří učitelé účelně využili při práci tabule, na které měli připravené úkoly nebo nástěnné tabule s notovou osnovou či schématem složení symfonického orchestru, při nácviu nové písně dostali žáci většinou namnožený její text.

Vyučovací metody byly vybrány převážně vhodně. I když se pracovalo téměř vždy frontálně, byly hodiny dynamické a jejich členění odpovídalo věku žáků i probíranému tématu. Učitelé respektovali relaxační zaměření předmětu a vyváženě střídali poslechové, pěvecké a rytmizační činnosti. Občas vhodně zařadili i pohybovou aktivitu, tanec, hru dětí na flétny, dechovou a hlasovou průpravu, taktování, ale také nenásilné poznávání hudební nauky. Psychohygienické požadavky byly vesměs dodržovány.

Úvodní ani průběžná motivace opomíjena nebyla. Učitelé se snažili zaujmout žáky využitím jejich znalostí či dovedností, často pomocí mezipředmětových vztahů, střídáním činností, poslechem. Hodiny byly zpestřovány někde pohybem nebo hrou na tělo, zvláště u menších dětí, jinde problémovými úkoly, hudebními hádankami nebo referáty.

Vztahy mezi vyučujícími a žáky byly založené na demokratickém přístupu. Při práci vládla přátelská atmosféra, nechyběl prostor pro vyjádření vlastního názoru či osobních pocitů žáků, ani pro vzájemnou diskuzi. Učitelé vycházeli často z poznatků dětí, nezapomínali na zpětnou vazbu (porozumění textu, referáty). Žáci pracovali s chutí a se zájmem, většinou často a dobře zpívali (kromě dvou hodin), znají mnoho písní.

Průběžně hodnotili učitelé žáky pochvalou, za některé činnosti si všichni společně i zatleskali, výjimečně se objevilo hodnocení známkou (referáty). Závěrečné shrnutí, opakování či ocenění pokroku, ať již společného nebo individuálního, postrádala však většina hodin na prvním stupni. Někdy bylo zařazeno po zvonění, čímž upadal jeho význam. V hodinách druhého stupně opomíjeno nebylo.

Frekvence známek v žákovských knížkách na druhém stupni je přiměřená, na první stupni je známek málo a převažuje klasifikace teorie a hudební nauky. Žáci mají k dispozici zpěvníky (Já, písnička), které jsou uloženy ve sborově prvního stupně, popřípadě si zakládají své vlastní zpěvníky. Někteří si vedou notové sešity.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově byly hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově

Bylo hospitováno v sedmi vyučovacích hodinách. Ve škole jsou zřízeny čtyři třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy s týdenní časovou dotací pěti hodin. Ostatní třídy mají předmět po dvou hodinách týdně. Navíc je v jedné páté třídě zaveden nepovinný předmět sportovní hry v rozsahu tří hodin týdně.

Celkem se za týden odučí 88 hodin tělesné výchovy nebo sportovních her. Na výuce na prvním a druhém stupni se podílí 18 vyučujících. Odborně a pedagogicky způsobilými učiteli je odučeno 43 hodin, tj. 49 % výuky. Ostatní hodiny jsou vyučovány vyučujícími buď bez odborné a pedagogické způsobilosti nebo bez odborné způsobilosti.

Vyučující mají k dispozici rámcový učební plán pro celou školu, který je zpracován jako výčet témat přiřazených do určitého časového období (dvou nebo tří měsíců). V plánu není zohledněna rozdílná časová dotace výuky ve třídách se zaměřením na tělesnou výchovu (minimálně 165 hodin tělesné výchovy ročně). Z plánování výuky není zřejmé jaké časové dotace budou nácviku pohybových nebo herních dovedností jednotlivým sportům v průběhu hodin tělesné výchovy věnovány. Obsah učiva není v potřebné míře rozpracován. Plánování výuky se neopírá o reálné výhledové plánování, není systematické.

Žáci a učitelé využívají nové víceúčelové hřiště s umělým povrchem, tělocvičnu, halu, stadion, dostatečné množství průběžně doplňovaných pomůcek. Materiální podmínky pro výuku jsou vynikající.

Chybějící odborná a pedagogická kvalifikace se v některých sledovaných hodinách projevila neefektivní organizací vyučovací jednotky, nedostatečným metodickým vedením žáků, případným neopravováním chybně prováděné pohybové dovednosti.

Průběh sledovaných hodin měl obdobnou strukturu. V úvodní části byl zařazen běh na rozehrání, následovalo rozcvičení či protažení na místě, které vedli žáci nebo vyučující. V některých hodinách byly dále využity prvky atletické abecedy. V hlavní části docházelo většinou k měření výkonů žáků (skok daleký, běh na 60 m, štafetový běh). V závěru byla zařazena hra nebo vyklusání. Učitelé zcela výjimečně opravovali způsob běhu žáků a demonstrovali ukázky správně provedeného pohybu. Při měření výkonů jednotlivců, docházelo ve špatně organizovaných hodinách, ke značným prostoje žáků čekajících na měření vlastního výkonu. Z hlediska činnosti žáka bylo jeho zapojení se do výuky v těchto hodinách velmi neefektivní. V dobře organizovaných hodinách byli žáci naopak systematicky vytíženi, nevznikaly prostoje, žáci byli po celou vyučovací jednotku aktivní. Náplní většiny sledovaných hodin bylo měření výkonů žáků. Ve sledované hodině odbíjené ve skupině složené ze žáků osmé a deváté třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy prokazovali žáci průměrné až slabší dovednosti.

Vyučující se snažili obsah hodiny uvést a v závěru vyhodnotit výsledky. Průběžnou motivací a povzbuzením se v některých hodinách dařilo motivovat žáky ke snaze o zlepšení.

Atmosféra sledovaných hodin byla bezkonfliktní, žáci respektují postavení učitelů, vyučující zohledňují možnosti a individuální dispozice žáků. Při hodnocení je přihlíženo ke schopnostem a snaze žáků. Četnost hodnocení je přiměřená a klasifikace objektivní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově byly hodnoceny stupněm dobrý.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Systém pravidelného zjišťování výsledků žáků jinými než ověřovacími písemnými prověrkami probraných témat není zaveden. Nepravidelně jsou využívány testy SCIO - v roce 2001 v pátém a devátém ročníku. V letošním roce se uskutečnilo testování v devátém ročníku. V testech obecných studijních předpokladů, českého jazyka a matematiky dosáhli žáci v rámci všech testovaných škol průměrných výsledků. Výsledky slouží jako zpětná vazba kvality vlastní práce a získaných znalostí žáků. Analýzy všech výsledků jsou využity v další práci školy.

Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnoceny stupněm dobrý.

TÉMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu inspekce byla realizována tematicky zaměřená inspekce *Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně-patologických jevů* s následujícím závěrem. Škola má vypracovaný kvalitní minimální program. Činnost metodika prevence má standardní úroveň, do aktivit prevence je zapojeno pouze několik pracovníků školy. Škola informuje o sociálně-patologických jevech na třídních schůzkách, na které především na druhém stupni docházejí rodiče v malém počtu. Jiná spolupráce s rodiči nebyla zahájena. Atmosféra ve škole je podnětná a tvůrčí, vztahy mezi učiteli, mezi učiteli a žáky i mezi žáky jsou dobré. Žáci přistupují ke škole jako k instituci, ve které jsou povinni si plnit školní docházku. Prostředí školy je bezpečné a podnětné, i když se vyučující potýkají s počínající agresivitou žáků, s objevující se tvrdostí v jejich chování a jednání, s kouřením, pitím alkoholu a záškoláctvím. Vyskytnuvší se negativní jevy jsou řešeny bezodkladně, vhodným způsobem. Závažnost ani četnost negativních jevů se doposud nezvyšuje. Zjištěné ukazatele dokládají odpovědi v žákovských dotaznících, které se týkají atmosféry a prostředí školy, výskytu sociálně-patologických jevů, na něž odpovídalo devadesát šest žáků sedmého, osmého a devátého ročníku. Z vyhodnocení dotazníku vyplývá, že učitelé provádějí osvětovou činnost v oblasti sociálně-patologických jevů ve škole a žáci jsou dostatečně informováni, na koho se v případě výskytu obrátit.

Škola se problematikou zabývá. Přijatý systém je účinný, vykazuje pouze dílčí nedostatky.

Úrazovost ve školách

Škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků tradičními způsoby. Řádně jsou organizovány dozory nad žáky o přestávkách. V úvodních hodinách školního roku jsou žáci prokazatelně seznamováni se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví. Jsou vydány řady odborných pracoven a sportovišť. Pravidelně se uskutečňují revize sportovního náčiní a náradí odbornou firmou. Poslední protokol o revizi byl vydán ve dnech 29. a 30. září 2003. Lékárničky ve škole jsou vhodně vybavené zdravotnickým materiálem s platnou lhůtou použitelnosti. Škola ve spolupráci s Plaveckou školou Příbram zajišťuje plavecký výcvik žáků druhých a třetích ročníků. Výuka je zajišťována na základě smlouvy mezi uvedenými subjekty. Poslední znění smlouvy je ze dne 7. ledna 2004.

Škola vede na předepsaném formuláři knihu úrazů, úrazy jsou evidovány a odškodňovány.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Z výstupů ze zadávaných dotazníků vyplývá spokojenost žáků s celkovým klimatem školy a zejména pak s možnostmi sportovního vyžití. Většinou uvádějí, že do školy chodí rádi. Škola také prostřednictvím žáků dosahuje velmi pěkných sportovních úspěchů v rámci okresu i kraje (Školní sportovní liga, Pohár Rozhlasu aj.).

Škole byla dne 1. října 2001 vydána z rozhodnutí Zastupitelstva města Dobříš Zřizovací listina (číslo jednací neuvedeno) a dne 17. 7. 2002 Rozhodnutí MŠTM o změně zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj 21 970/02-21, s účinností od 1. září 2002. V citované Zřizovací listině je uveden nesprávný název školy. Jinak jsou údaje v obou dokumentech ve vzájemném souladu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina Základní školy Dobříš, Školní 1035, okres Příbram, příspěvkové organizace, ze dne 1. října 2001, číslo jednací neuvedeno*
2. *Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, ze dne 17. července 2002, čj. 21 970/02-21*
3. *Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2003*
4. *Výkaz o sportovní přípravě na střední škole a o třídě s rozšířenou výukou tělesné výchovy na střední a základní škole Škol (MŠMT) V 26-01 podle stavu k 30. 9. 2003*
5. *Příloha k výkazu o základní škole o speciálních-specializovaných třídách Škol (MŠMT) V 3a-01 podle stavu k 30. 9. 2003*
6. *Vnitroorganizační směrnice, ze dne 10. srpna 2001, číslo jednací neuvedeno*
7. *Vnitřní řád školy – II. ZŠ Dobříš, ze dne 1. září 1993, číslo jednací neuvedeno*
8. *Režim školy pro žáky II. ZŠ Dobříš, ze dne 25. ledna 1999, číslo jednací neuvedeno*
9. *Školní řád II. ZŠ Dobříš, ze dne 25. ledna 1999, číslo jednací neuvedeno*
10. *Vnitřní předpis pro klasifikaci chování – II. ZŠ Dobříš, ze dne 25. ledna 1999, číslo jednací neuvedeno*
11. *Třídní knihy všech tříd šestého ročníku ze školního roku 1999/2000*
12. *Třídní knihy všech tříd sedmého ročníku ze školního roku 2000/2001*
13. *Třídní knihy všech tříd osmého ročníku ze školního roku 2001/2002*
14. *Třídní knihy všech tříd ze školního roku 2003/2004*
15. *Třídní výkazy všech tříd ve školním roce 2003/2004*
16. *Katalogové listy všech žáků ve školním roce 2003/2004*
17. *Žákovské knížky a notýsky žáků*
18. *Vzorky sešitů a písemností žáků*
19. *Městská knihovna v Dobříši – Plán práce dět. odd. pro 2. pol. šk. r. 2003/2004*
20. *Výsledky testů SCIO ze školního roku 2003/2004*
21. *Podkladová inspekční dokumentace*
22. *Rozvrh hodin všech tříd pro školní rok 2003/2004, číslo jednací neuvedeno*
23. *Rozvrh hodin podle učitelů pro školní rok 2003/2004, číslo jednací neuvedeno*
24. *Přehled přestávek, bez uvedení data a čísla jednacího*
25. *Výjimka z délky přestávek čj. 24 460/2001, ze dne 10. září 2001*
26. *Přehled kvalifikace zaměstnanců školy, ze dne 28. dubna 2004, číslo jednací neuvedeno*
27. *Osobní spisy zaměstnanců školy s osobními čísly: 4, 5, 29, 33, 84, 98, 99, 107*
28. *Přehled volitelných předmětů, nepovinných předmětů a zájmových útvarů ve školním roce 2003/2004, bez uvedení data a čísla jednacího*
29. *Seznam žáků s diagnostikovanými poruchami učení, číslo jednací neuvedeno*
30. *Individuální vzdělávací plány pro integrované žáky se specifickými poruchami učení a chování (pro školní rok 2003/2004)*
31. *Záznamy z jednání pedagogické rady v období 27. srpna 2002 až 13. dubna 2004*
32. *Plán porad a schůzek na rok 2003/2004, bez uvedení data a čísla jednacího*
33. *Plán práce školy na školní rok 2003/2004, bez uvedení data a čísla jednacího*

34. Časové tematické plány učiva českého jazyka, matematiky, prvouky, vlastivědy, přírodovědy, chemie, fyziky, hudební výchovy, tělesné výchovy
35. *Přehled akcí DVPP – 2003*, bez uvedení data a čísla jednacího
36. *Seznam přihlášených pedagogů na DVPP ve školním roce 2003/2004*
37. *Koncepce rozvoje školy po roce 2002*, bez uvedení data a čísla jednacího
38. Inventární kniha učebních pomůcek 1. stupně, českého jazyka, matematiky, chemie, fyziky, hudební výchovy, tělesné výchovy
39. Kniha úrazů ze dne 6. září 1995, poslední záznam ze dne 15. dubna 2004
40. *Plán dozorů na školní rok 2003/2004*
41. *Výkaz úrazovosti za školní rok 2002/2003*, z měsíce září 2003
42. *Traumatologický plán, včetně seznamu lékárníček*, ze dne 1. září 2003
43. *Řád učebny informatiky*, ze dne 1. září 1998
44. *Provozní řád chemické laboratoře*
45. *Dílenský řád*, zpracován v září 2002
46. *Řád školní tělocvičny*, ze dne 1. září 1998
47. *Řád cvičné kuchyně*, ze dne 1. září 1998
48. *Řád učebny výtvarné výchovy*, ze dne 1. září 1998
49. Dotazníky pro žáky 2. stupně základní školy (Jaké to je být žákem této školy?)
50. Dotazník – 2. ZŠ Dobříš (šk. r. 2003/2004)
51. *Minimální preventivní program pro rok 2004 (Škola bez drog)*
52. *Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2002 – 2003*
53. Inspekční zpráva čj. 022 230/98-5067 ze dne 18. prosince 1998

ZÁVĚR

Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících jsou ve škole personální podmínky pro výuku většiny sledovaných předmětů příhodné a převážná část hodin je vyučována kvalifikovaně. Méně uspokojivý je z tohoto pohledu stav v personálním zajištění hudební výchovy a tělesné výchovy na druhém stupni. Pozvolna také před vedením školy vyvstává problém blížíciho se důchodového věku několika vyučujících, který bude nutno postupně řešit. Organizace školy je funkční a umožňuje denní provoz všech součástí. Činnosti i akce jsou systémově plánovány. Slabším článkem řízení je hospitační činnost, jejíž výstupy málo ovlivňují některé vyučující k zařazování činnostních forem do výuky. V tomto směru chybí také účinná pomoc metodických orgánů. Atmosféra ve škole je pozitivní.

Základní materiálně-technické podmínky jsou velmi dobře zabezpečeny. Stav budov a zařízení je věnována náležitá péče. Vybavení nábytkem se postupně modernizuje. Přednostně jsou nakupovány učebnice, podle možností pak v menší míře učební pomůcky. Vynikající podmínky má škola vytvořeny pro výuku tělesné výchovy a sportovních her, materiální zázemí pro ostatní předměty má celkově průměrnou úroveň.

V posouzení sledované výuky převládá dobré hodnocení. Výuka je vedena po odborné stránce celkově správně, rezervy jsou v zařazování aktivizujících forem a metod práce a ve využívání materiálně-technických prostředků k podpoře vyučování. V hodnocení výchovného poradenství převažují pozitiva. Výrazných úspěchů dosahuje škola v tělovýchovných a sportovních soutěžích.

Předmětem poslední inspekce z roku 1998 nebylo hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání. Personální podmínky ve škole mají ve srovnání s uvedenou zprávou přibližně obdobnou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Jiroš	P. Jiroš v.r.
Členové týmu	Mgr. Jaroslav Černý	J. Černý v.r.
	Mgr. Miroslava Hájková	M. Hájková v.r.
	Mgr. Petr Fejt	P. Fejt v.r.
	Mgr. Iva Kadeřábková	I. Kadeřábková v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Jana Muzikářová, Ludmila Vacková, Petr Masopust

V Berouně dne 31. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. června 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Aleš Matějka

A. Matějka v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do čtrnácti dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Politických vězňů 20, 266 01 Beroun. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-06-23	b2-1066/04-5080
Zřizovatel	2004-06-23	b2-1067/04-5080

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.